

Carta a los Romanos

Kjibokwo ère tara Pablorè Roma

sopga kong

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Eshkoshko ga Jesús tjlökwo kragaga löng Roma kjokyo ara. Epga ara judío llëm wleniyo, gueniyo kjone kjone judío. Judíoga li wotjlíno ga epga kjrara Sbörè bäm go kjíshko ga epga tjwlö ara, nopga judío llëm wleniyo li kjinmo. Eni ga Pablo jek woydè ba ik jlökoyo, gueniyo dbar jek eshko wlo wléyde llëm obi. Eni ga kjibokwo ère tara ba kong, llëbo li llgweya wlo, llëbo shäryara Jesucristorè ba kong li miyde pjlú wlo bakoe. Woy-otjlíkoba ga kjibokwo ère tara, sök no shdüzlöng uyo roshko Corinto kjokyo lishko.

Roma kjokyo ga judíoga li wotjlíno ga epga äär ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo tara Moisésdè li söya bëy kjíshko, gueniyo kjibokwo ère go ga llëbo pina Pablorè ba kong ara. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, e tjwlö bek Sbö bokso. Nopga uunkong llëbo owa shäryono, ga beno löng shdüya Sbörè wlo. Gueniyo èye mär Jesús go ga ie Sbörè ber pjlo bek ba bokso, ga ber shdungko ame. Shärye eni nopga uunkong kong, judíoga kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. Kjibokwo ère go ga llëbo ère pina ba kong eni.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja Cristo Jesús parkaga. Tja rokara Sbörè, tja iara beno shäng ba

tjlōkwo roy pjlú laga Cristo Jesús āska. ² Dēnashko ga tjlōkwo pjlú ēre lara Sbörē ba tjlōkwo lagaga kong jlōkoyo, ga tara lok beno pjang ba kjibokwo go. ³ Tjlōkwo ēre, e bi Tjlapga Jesucristo roy layde. E Sbō Wa weno no, David tjēyo bakoe. ⁴ Ga wolono irgo ga woshrara Sbörē irōng obi dbo ara go. E go ga shji pina Sbō Sēyarē ga e no erō llēm, e Sbō Wa bakoe.

⁵ Sbō wopjlú li kjīshko ga tja rokara Jesucristorē beno ba tjlōkwo roy laga ba āska, nopga judío llēm wleniyo rokēr mār ber lōng ba go wlo, ba tjlōkwo kole lok wlo, ba ko ie lok ber kēsbang, tjwlo ara wlo bakoe.

⁶⁻⁷ Sbō nopga lōng Roma kjokyo, kjibokwo ēre ichēr jek bomi kong. Nopga rokara Sbörē ber Jesucristo īli pjāy bakoe. Pjāy woyde Sbörē ara.

Rokēr bi Data Sbō kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjīshko ga pjāy kjimte lok ara, pjāy ie ber lōng wlēp bakoe.

Pablo syōshtono Sbō kong Roma sopga kjīshko

⁸ Pjāy mār lōng Jesucristo go li, e roy shdōktong kjok kwang jīkong. E kjīshko ga Jesucristo ko go ga tja tjlē bor Sbō kong ga tja wopjlú ba tjok bomi kjīshko lēr eni. ⁹ Tja Sbō parkaga. Ba Wa roy pjlú lēr shāng jlōkoyo. Ga miyde Sbörē om go ga pjāy woyoshrēr īyado, ¹⁰ tja syōshtēshko ga rokēr ba kong īyado ga tja āātē bomi kjokyo llēm obi ēmdē ga tja kjimte āār bomi īk eshko.

¹¹ Tja kjimtara Sbō Sēyarē ara, ga pjāy īn woydē jlōkoyo, pjāy kjimte eni bako wlo, pjāy dbokjrē e go wlo. ¹² Shji ēng kjimtē kar kar lotē bomi kong. Tja mār shāng Jesucristo go sorē li īnomi ga pjāy

dbokjrë e go. Pjãy mär löng ba go sorë li ñnor ga tja dbokjrë e go eni bakoe.

¹³ Pjeyoga Jesús tjlökwo kjruga, tja jek bomi ñk loror ara, nopga löng eshko li pin, Jesús tjlökwo kjre lok wlo, shãryër shãng nopga judío llëm wleniyo kong kjok shto oblë oblë sorë ga eni. Lër bomi kong, miydëmi wlo. Gueniyo tja jek bomi ñk lërshko ga llëbo wen bor kong ñyado. ¹⁴ Nopga tjlë Grecia so tjlökwo, de llëmde, nopga kjok miydë arare, de llëmde, e bor kong ga llëno llëme. Bek ga Sbö tjlökwo roy pjlu lër nopga judío llëm wleniyo löng kës li kong. ¹⁵ Tja jek woydë jlökoyo Roma kjokyo, Sbö tjlökwo roy pjlu lër bomi kong eshko wlo e kjishko.

¹⁶ Tjlökwo pjlu ère lër wlo ga e lökyo bor kong llëme. E dbo ara. Eye omtjlökwo kjrono ga döya Sbörë. Shãrye eni judioga kong bãm go, e irgo ga nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. Lër ga lökyo bor kong llëm e kjishko. ¹⁷ Miydëy tjlökwo pjlu ère go ga shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, shji mär ba go kjishko, tak pjang ba tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Eye mär Sbö go ga era ber pjlo bek ba bokso.»*

Sbö iirkë ara nopga owa kong

¹⁸⁻¹⁹ Nopga owa to löng llëbo owa shãryë oblë oblë, tjlökwo bek li miydëba llëm wlo. Gueniyo Sbö sorë miydëy wlo li, e miydara lok pjir tjan, pina Sbörë ba kong kjishko. E kjishko ga Sbö sök kjok dogo li iirkë ba kong lok ara, ga shdüya kjangshko ga ñgöy wëlle. ²⁰ Kjok ère shãryara Sbörë tek lëkong ga Sbö ñgöy llëme. Llëbo shãryara li ñydë döe. Sbö sök jlö, e sorë, ba dbo ara li pjir llëm, e miydëy

* **1:17** Habacuc 2.4.

pjlú e go, kjok ëre shäryara tek lëkong. E kjïshko ga «Miydororwa llëme» le nopga lirë ga äe. ²¹ Sbö miydara lok ëmdë ga iara beno lok kësbang, tjwlö ara llëm, «Tjawa wopjlú bop tjok» lara lok ba kong llëm bakoe. Opyono beno löng llëbo llëno llëm li woyotjlík erö, beno löng wotjlík drete. ²² Epga kjok miydë ara le lok ëmdë ga beno löng kjok miydë llëme. ²³ Sbö wolon llëm, e tjwlö ara bakoe. Eni ëmdë ga poshrëya lok woydë llëm, ga rayara lok. Llëbo wolon wlo li jyäglo shäryara lok, no jyäglo, sënwa jyäglo, öng jyäglo, äya kjloshko so jyäglo bako, ga beno löng ba poshrëk shara.

²⁴ E kjïshko ga epga rayara Sbörë beno löng ba wotjlík owa li tjok, llëbo lökyo ara li shärye lok ëng tjok wlo. ²⁵ Tjlökwo bek li rayara, Sbö miyde lok woydë llëm kjïshko. Tjlökwo bek llëm li kjrayde lok shara. Llëbo shäryara Sbörë li poshrëyde lok, gueniyo Sbö ba shäryaga lira poshrëra lok llëme. Era poshrëkko ÿyado wlo. Ber eni.

²⁶ E kjïshko ga rayara Sbörë beno löng ba wotjlík owa, lökyo ara wleniyo li tjok. Walëga ëmdë ga domerga woyde ame, opyono beno löng llëbo shäryako llëm li shäryë ëng tjok shara. ²⁷ Domerga eni bakoe. Walëga woyde lok ame, wotjlík pë domerga tjok erä. Llëbo shäryako llëm li shäryara ëng tjok. Eshko ga llëbo weno ba kong li beno ba shdungglo, llëbo owa shäryara li kjïshko.

²⁸ Sbö woyotjlïya lok woydë llëm kjïshko ga epga rayara beno löng llëbo shäryako llëm li shäryë erä. ²⁹ Beno löng llëbo owa shäryë oblë oblë. Llëbo owa shärye, wotjlík dbur töng ba kong erö, wotjlík owa oblë kong, no zröya, ëng dboryë kar kar iir go,

iyörkë, oblë ÿywa shjiktëng, ³⁰ oblë läywe owa, Sbö ÿywa shjiktëng, ëng äyoshtë, krë ara, llëbo owa wlëya oblë oblë, ba data, ba mekë kole llëm, ³¹ wotjlik llëm, llëye le li shärye llëm, oblë woyde llëm, oblë songe le llëm bakoe. ³² Sbö tjlëno ga ëye opshäryë eni ga e zrökko. E miyde lok pjlú, gueniyo shärye löng eni wopjlú, oblë llëbo owa shäryë eni li ÿya lok ga löng wopjlú e kjishko bakoe.

2

Shji shdüya Sbörë beke

¹ Gueniyo ga «No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llëme. «Miydororwa llëme» lëmi ga äe. «No oblë llëbo owa shäryono» lëmishko ga pjäy oprotë löng om go, pjäy löng omshäryë eni bako kjishko.

² Miydëy ga ëye llëbo owa eniyo shäryono ga shdüya Sbörë beke. ³ Eni ga «No oblë llëbo owa shäryono» lëmi, gueniyo pjäy löng omshäryë eni bako wleni ga miydëmi pjlú ga pjäy shdüya Sbörë eni bakoe.

⁴ Miydëmi pjlú ga Sbö wopjlú ara anmoyö, shji shdüya maling llëm, iirkë bi kong maling llëm bakoe. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi llëm ga «E llëno llëme» lëmi llëme. Shji shdüya maling llëm, ba wopjlú li kjishko, gueniyo woyde ga llëbo owa shäryëy löng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy.

⁵ Gueniyo ga llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi woydë llëm, llëye kumi woydë llëm kjishko. E kjishko ga Sbö iirkë bomi kong jëk këgong këgong, ga no llgwezlong dbaryoshko ga no llgweya beke.

⁶ Eshko ga no kjlara kjlara potjwlëya, llëbo shäryara dö li kjishko. ⁷ Ëye drön llëbo pjlú shäryë, ber tjwlo ara Sbö bokso wlo, äär ber löng së ÿyado ba tjok

wlo ga ie Sbörë ber löng sē ÿyado ba tjok. ⁸ Gueniyo èye wotjlik ba kjishko dö, tjlokwo bek li kjre llëm, löng llëbo owa shäryë ga shdüya kjange. ⁹ Èye löng llëbo owa shäryë ga kong llëbo iche owa ara, ber löng song jlō wlo. Shärye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. ¹⁰ Gueniyo èye löng llëbo pjlú shäryë ga llëbo pjlú twe ba kong, ie ber löng tjwlō ara, ie ber löng wlëp bakoe. Shärye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. ¹¹ Shärye eni, shji uunkong llgweya bek kjishko.

¹² Èye llëbo owa shäryono ga shdüya. Èye kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydono ga llgweya, kjok llgwekklo li go. Èye kjok llgwekklo li miydono llëm ga llgweya, llëbo miydara li go. ¹³ Èye ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li miydara kjishko llëme. Èye omkolono ga era ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁴⁻¹⁵ (Nopga judio llëm wleniyo, kjok llgwekklo li miyde lok llëme. Gueniyo ga llëye shärye löng li pjlúre, de oware, e miyde lok pjlú, ga llëbo shärye owashko ga miyde lok ga e owa. Eni ga llëbo shärye lok pjlú, tak pjang kjok llgwekklo li go sorë li enishko ga miydëy e go ga kjok llgwekklo li tak beno pjang ba pjlugwo wleni, ga woyotjlíya löng om go.) ¹⁶ Llono ga Jesucristo iche Sbörë nopga uunkong llgwek, llëbo woyotjlína ba pjlúshko li kjishko. Sbö tjlokwo roy pjlú lër oba kongshko ga lër eni ÿyado.

Judioga, kjok llgwekklo tara Moisésdë

¹⁷ Pjãy kjone kjone judioga lëmi. Pjãy mär kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, ga pjãy krë ara, pjãy

Sbö nopga lëmi kjĩshko. ¹⁸ Llëye woyde Sbörë li miydëmi pjłú, llëye ber pjłú anmoyõ li miydëmi pjłú bako, pjây oppino kjok llgwekklo li go kjĩshko lëmi. ¹⁹⁻²⁰ Tjłkwo bek li, kjok miydë li, e tak pjang kjok llgwekklo li go. Eni ga pjây wotjlik ga kjok llgwekklo li miydëmi pjłú kjĩshko ga pjây nopga kjok ĩgõ llëm wleniyo bapshiga lëmi, pjây so iõk shjiy kjoyo, nopga to lõng kjok ro sĩ roy wleni li kong lëmi bakoe. Pjây opyë woydë ber lõng nopga kjok miydë llëm li pingga, kjwozirga poshdungga bakoe. ²¹ ¿Eni ga pjây oba pingga, pjây om go opping woydë llëm ega? «Shji lürkë llëme» lëmi oblë kong, gueniyo pjây om go lõng lürkë. ²² «Shji pë oma boy oblë tjok llëme» lëmi oblë kong, gueniyo pjây om go omshäryë eni. Sböpga jyãglo, e ĩywomi shjiktëng lëmi, gueniyo llëbo lüyotkëmi sböpga jyãglo li syõ uyo roshko dwayo. ²³ Pjây krë ara, kjok llgwekklo li kjĩshko, gueniyo kolëmi lõng llëme. Eni ga Sbö iëmi lõng tjwłõ llëm, ²⁴ tak pjang ba tjłkwo go sorë li eni. Tjłë ga «Bomi kjĩshko ga Sbö ko li lãywe nopga judío llëm wleniyorë owa.»*

²⁵ Jłókoyo ga ëye kjok llgwekklo li kolë ga doyo jyã tak pjir li ba kong ga tjwłõ tjok. Gueniyo ëye omkolë llëm ga ba kong ga e tjwłõ llëme. ²⁶⁻²⁷ Nopga doyo jyã tak llëm wleniyo lira, kjok llgwekklo li kolara wleni ga beno lõng doyo jyã tak pjir wleni Sbö bokso. Gueniyo pjây kjok llgwekklo li miydaga, pjây doyo jyã tak pjir bakoe. Eni ëmdë ga kjok llgwekklo li koloromi llëm kuzong ga epga ber lõng bomi rotaga.

²⁸ ¿Judíoga jłókoyo li ë? Ęye dataga judío dö ga e

* **2:24** Isaías 52.5; Ezequiel 36.22.

judío jlökoyo llême. Ëye doyo jyã tak pjir dö ga e judío jlökoyo llëm bakoe. ²⁹ Nopga wotjlik bek ba pjlushko li, judíoga jlökoyo li epga. Ëye doyo jyã tak pjir, tak pjang kjok llgwekklo go sorë li eni ga e beno löng jyã tak pjir jlökoyo llême. Ëye ber jyã tak pjir jlökoyo wlo ga woyde ga jyã te Sbö Sëyarë ba pjlushko wleni. Nopga eniyo poshrëga norë llëm, poshrëga Sbörë.

3

¹ Eni ëmdë ga ëye judío, ëye doyo jyã tak pjir, e llëno llême lotë llême. ² Sbö tjlökwö onmo li iara beno tjeng ba wloshko. ³ Gueniyo kjone kjone Sbö rayono pjire. ¿E kjishko ga llëye lara Sbörë ba kong jlökoyo li shärye eni llême lëmire? ⁴ Eni llême. Nopga uunkong jyörkë wleni ëmdë ga Sböra tjlä bek iyado, tak pjang ba tjlökwö go sorë li eni. Tjlä ga «Pja rotëbashko ga

tjlökwö lorop kës li, e beke lëba eni.

Ëbo llgwepshko ga

llgwerop beke lëba eni bakoe.»*

⁵ No kjone kjone tjlä ga «Tjawa llëbo owa shäryono kjishko ga ikoba wëlä e go ga Sbö, e pjlo beke. E kjishko ga tjawa shdüya Sbörë li owa» le lok eni. ⁶ Miga eni llême. ¿Sbö owa jlökoyo kjwe ga nopga löng kjok ëre kjing go li llgweya sorëro? ⁷ No kjone kjone obi tjlä ga «Tjawa jyörkono kjishko ga ikoba wëlä e go ga Sbö, e tjlä beke. Eshko ga Sbö beno kësbang, tjwlo ara. ¿Eni ga tjawa shdüya llëbo owa shäryororwa li kjishko ega?» le lok eni. ⁸ Eni wleni kjwe ga «llëbo owa shäryoydë dey, llëbo pjlu li wen

* **3:4** Salmo 51.4.

wlo» lëy eni dey. No kjone kjone tjlë ga tjawa tjlëno eni le, miga e lorwarë eni llëme. Ëye tjlëno eni ga shdûya Sbörë beke.

Ëye sök pjlo bek llëme

⁹ ¿Eni ga shji judío kjishko ga shji pjlu, oblë kjinmore? Eni llëme. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, e llëbo owa shäryono uunkong, lororwa sorë li eni, ¹⁰ tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«Ëye pjlo bek Sbö bokso kjlara llëm,

¹¹ Sbö tjlökwo llë loklo miydaga ërë llëm,
Sbö wlëga ërë llëm bakoe.

¹² Sbö rayara nopga uunkongdë,
beno löng tjwlö llëme.

Llëbo pjlu li shäryaga ërë llëme.»†

¹³ «Epga jyörkë erä.

Ga tjlökwo le lok li kjishko ga
nopga wolon.»‡

«Shji uara dgurdë ga shji wolon,
ga tjlökwo le lok li kjishko ga nopga wolon
bakoe.»§

¹⁴ «Tjlë owa iyado,
llëbo wen owa oblë kong wlo.»*

¹⁵ «Wotjlik no zrök erä.

¹⁶ To löng kjone pogo ga no kjone kjone pjiya, kjone
kjone ie ber löng woydë ara bakoe.

¹⁷ To löng wlëp oblë tjok sorë miyde lok llëme.»†

¹⁸ «Sbö ëmdë ga bangkjre lok llëme.»‡

† **3:12** Salmo 14.1-3; Salmo 53.1-3; Eclesiastés 7.20. ‡ **3:13** Salmo 5.9. § **3:13** Salmo 140.3. * **3:14** Salmo 10.7. † **3:17** Isaías 59.7-8. ‡ **3:18** Salmo 36.1.

¹⁹ Miydëy ga kjok ilgwekklo li twara Sbörë judíoga kong, kole lok wlo. Shäryara eni, nopga uunkong ilgweyashko ga llëye le lok ba kong ga ä wlo. ²⁰ Kjok ilgwekklo kës li kolaga ërë llëme. E kjïshko ga ëye ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, kjok ilgwekklo li kjïshko llëme. Kjok ilgwekklo li twara beno e kong wlo llëm, twara beno shji llëbo owa shäryë li miydoklo wlo erä.

Nopga ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, mär Jesucristo go kjïshko

²¹ Nopga ber pjlo bek Sbö bokso sorë li tara beno pjang kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, kjibokwo tara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li go bakoe. Ga eerishko ga e pina Sbörë bi kong wëllëe. Nopga ber pjlo bek ba bokso, kjok ilgwekklo li kjïshko llëme. ²² Nopga ie ber pjlo bek ba bokso, mär Jesucristo go kjïshko erä. Nopga uunkong döya eni, judíoga, nopga judío llëm wleniyo bakoe. ²³ Nopga uunkong llëbo owa shäryono, llëye woyde Sbörë shärye wlo li shäryaga ërë llëme. ²⁴ Gueniyo Sbö wopjlú li kjïshko ga nopga döya ba shdunglo dbo dorko dwayo iguing, Cristo Jesús wolono ba kjïshko li kjïshko. Nopga ie ber pjlo bek ba bokso eni. ²⁵⁻²⁶ Jesucristo ichara wolon, owa pjang nopga go li löya ber dret ga pjlú wlo, mär löng srëng kwono li go kjïshko. E kjïshko ga beno löng shdungko ame. Shäryara eni, llëbo shärye bek ñyado li pñya nopga kong wlo. Dënashko ga nopga shduna llëbo owa shäryara li kjïshko llëm, iirkë maling llëm kjïshko. Gueniyo eerishko ga ëye mär Jesús go ga ie ber pjlo bek ba bokso. Miydëy e go ga llëbo uunkong shärye bek ñyado.

27-28 ¿Eni ga shji krë llë kjĩshko ga pjlú? Shji krë llë kjĩshko ga äe. Miydëy pjlú ga nopga ber pjlo bek Sbö bokso, mär Jesús go kjĩshko, kjok llgwekklo li kole kjĩshko llëme. Eni ga shji krë llë kjĩshko ga äe. 29 ¿Ga Sbö, e judíoga Sbö eröre? Eni llëme. E nopga judío llëm wleniyo Sbö bakoe. 30 Sbö sök kjlaraso eröe. Nopga doyo jyã tak pjir li ie ber pjlo bek ba bokso, mär löng Jesús go kjĩshko. Nopga doyo jyã tak llëm lira ie ber pjlo bek ba bokso, mär löng Jesús go kjĩshko bakoe. 31 ¿Eni ga pjãy wotjlik ga tjawa mär löng Jesús goshko kuzong ga kjok llgwekklo li ber tjwlö ame lorwarë löng eni lë mire? Eni llëme. Kjok llgwekklo li tjwlö ara lorwarë.

4

Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjĩshko

1 ¿Era eni ga bi kjokë Abraham lira, llëbo weno ba kong dënashko li, shji opping ba go llë? 2 E beno pjlo bek Sbö bokso, llëbo pjlú shãryara li kjĩshko kjwe ga krë ga pjlúe. Gueniyo krë Sbö bokso ga äe. 3 Sbö tjlokwo tak pjang eni: «Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, ba tjlokwo kjrara, ga mär beno shäng ba go li kjĩshko.»*

4 No kjlara parkë oblë kongshko ga parkaga li potjwlëya. Eshko ga e ba sëngglo lëy llëm, e pak shãryara ba kong li potjwlëyde. 5 Gueniyo nopga owa wleniyo ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, epga mär ba go kjĩshko, llëbo pjlú shãryara lok ba kong li kjĩshko llëme. 6 Bi tjlapga tek dënashko so David tjlëno eni bakoe. Tjlëno nopga iara Sbörë beno pjlo

* 4:3 Génesis 15.6.

bek ba bokso kjĩshko. Epga iara beno pjlo bek ba bokso, llẽbo pjlu sharyara lok kjĩshko llẽme. Eni ga beno long wopjluẽ. Tjleño beno eni:

⁷ «Ëye, owa pjang ba go li lona Sbõrẽ beno dret, shdũya ame wlo ga era ber wopjluẽ.

⁸ Ëye, llẽbo owa sharyara li woyoshre Sbõrẽ ame ga era ber wopjlu bakoe.»†

⁹ Abraham iara Sbõrẽ beno pjlo bek ba bokso, mår ba go kjĩshko lororwa eni tjån. ¿Eni ga ba wopjlu li beno nopga doyo jyã tak pjir li kong erõre? Eni llẽme. E beno nopga doyo jyã tak llẽm li kong bakoe. ¹⁰ Abraham iara beno pjlo bek ba bokso, doyo jyã tak llẽm obishko. ¹¹ Lu to jek ara irgo ga ichara Sbõrẽ doyo jyã tẽ, iara Sbõrẽ beno pjlo bek ba bokso, mår ba go kjĩshko tjån li jyãglo. Eni ga beno nopga doyo jyã tak llẽm mår Sbõ go, ie ber pjlo bek ba bokso wlo li data wleni. ¹² Nopga doyo jyã tak pjir lira mår Sbõ go, Abraham omsharyono doyo jyã tak llẽm obishko dik wleni ga Abraham beno ba data wleni bakoe.

¹³ Sbõ tjleño Abraham kong jlõkoyo, ba tjeyo tek ber ba irgo li kong ga kjok uunkong ere twe ber ba kong lok lara eni. Tjlõkwo li kjrara lok, ga mår beno long Sbõ go. E kjĩshko ga iara beno pjlo bek ba bokso. Tjlõkwo li beno ba kong e kjĩshko, kjok llgwekklo tara Moisésdẽ li sõra bẽy kjĩshko llẽme. ¹⁴ Eni ga shji iche mår kjok llgwekklo li go, tjlõkwo lara jlõkoyo li kjrẽy wlo kjwe ga shji mår Sbõ go li tjwlõ llẽm, tjlõkwo lara jlõkoyo li tjwlõ llẽm bakoe. ¹⁵ Kjok llgwekklo, e kolako. Eni ga eye kjok

† 4:8 Salmo 32.1-2.

llgwekklo tjok wleni ga kole llëm ga shdũya Sbörë. Gueniyo ëye kjok llgwekklo llëm wleni ga shdũya llëm, llëbo kolako ba kong llëm kjĩshko.

¹⁶ Eni ga Sbö wopjlu li kjĩshko ga llëbo lara Abraham kong jlökoyo, Abraham mär ba go kjĩshko. Eni ga tjlokwo li ber nopga uunkong mär ba go Abraham dik li kong, kjok llgwekklo li kolagaga kong dö llëme. Eni ga Abraham beno nopga uunkong mär Sbö go baĩya dik li data wleni, ¹⁷ tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga «Pja ioror beno tjëyoga ara data.» † Tjlokwo ëre lara Sbörë ba kong jlökoyo, tjlokwo lara ba kong bäm go li kjrara, ga mär beno shäng ba go kjĩshko. Nopga wolono tjeng li woshre ga pjlúe. Eni ga ëye wentë llëm obi ga iche wen ga pjlú bakoe.

¹⁸ Llëbo lara Sbörë Abraham kong jlökoyo, gueniyo shärye sorë miyde Abrahamdë llëme. Eni ëmdë ga tjlokwo li kjrara, ga beno sök ba koshe. E kjĩshko ga beno tjëyoga ara data, lara ba kong sorë li eni. ¹⁹ Eshko ga lu pjloglo sak dbäw (100) dik kjĩshko ga miyde pjlú ga wapga ame. Ba boy Sara wapga ame li miyde pjlú bakoe. Eni ëmdë ga beno shäng mär Sbö go jlökoyo. ²⁰ Sbö tjlokwo li jyö lara llëm, shärye eni llëm kjwe lara llëm bakoe. Beno shäng mär ba go erä, ga poshrëra ara. ²¹ Eshko ga miyde pjlú ga Sbö dbo ara, llëye lara ba kong jlökoyo li shärye eni wlo. ²² Iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso e kjĩshko, ²³ tak pjang ba tjlokwo go sorë li eni. Gueniyo tak pjang ba kong dö llëm, ²⁴ tak pjang bi kong bakoe. Shji uunkong mär löng Sbö go ëre ie ber pjlo bek ba bokso. Bi Tjlapga

† 4:17 Génesis 17.5.

Jesús woshraga iröng obi li e. ²⁵ E ichara wolono, owa pjang bi go li potjwlëkklo, ga woshrara iröng obi, shji ie ber pjlo bek ba bokso wlo.

5

Shji löng wlëp Sbö tjok

¹ Eni ga shji mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga shji iara Sböre beno pjlo bek ba bokso, ga shji iara Jesucristore beno wlëp Sbö tjok shara. ² Shji mär löng Cristo go kjishko ga shji kjimte Sböre iyado, ba wopjlú li kjishko. Ga shji äär ber löng baíya dik li koshëy löng wopjlúe. ³ Miydëy ga shji shdungoba li ber bi kong pjlu, shji dbokjre wlo, shji ber löng wokjang wlo bakoe. E kjishko ga eerishko ga shji shdungoba wleni ga shji löng wopjlúe. ⁴ Shäryoroy eni ga Sbö ber wopjlú bi tjok. E kjishko ga llëbo pjlu shärye bi kong li koshëy ber löng wopjlúe. ⁵ Ga shärye eni jlökoyo. Bi go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok, ga shji woyde Sböre ara li pina bi kong wëlee. Miydëy e go ga llëbo pjlu koshëy löng li shärye eni jlökoyo.

⁶ Shji opdök om go ga äe. Gueniyo Cristo wolono bi kjishko, Sbö woydëy löng llëm obi gueniyo. ⁷ No optwë wolon oblë kjishko ga kjange. Kjone kjwe optwë eni, no pjlo bek wleniyo kjishko. ⁸ Gueniyo shji woyde Sböre ara li pina bi kong eni: Shji löng llëbo owa shäryë obishko ga Cristo wolono bi kjishko.

⁹ Shji iara Sböre beno pjlo bek ba bokso, Cristo wolono, srëng kwono li kjishko. Miydëy e go ga no llgwezlong dbaryo ga Sbö iirkë bi kong llëm, ga shji shdüya eshko llëm bakoe. ¹⁰ Dënashko ga shji

Sbö wloyoga obishko ga shji iara beno löng wlêp ba tjok, ba Wa wolono li kjîshko. Ga ba Wa sök së obi kjîshko ga shji döya bi shdungglo dbo dorko, ga shji ie ber löng së ïyado ba tjok. ¹¹ Gueniyo erö llême. Shji iara Sbörë beno löng wlêp ba tjok, bi Tjlapga Jesucristo kjîshko. Shji löng wopjlú e kjîshko bakoe.

Adán, Jesucristo

¹² Dämärshko ga domer kjlaraso llëbo owa shäryono, ga beno shäng wolon wlo e kjîshko. Eni ga nopga uunkong beno löng wolon wlo, uunkong li llëbo owa shäryono kjîshko. ¹³ Kjuk ilgwekklo tara Moisésdë li twayde Sbörë nopga kong llëm obishko ga nopga löng llëbo owa shäryë tjän, gueniyo kjok ilgwekklo llëmshko ga ëye ie Sbörë ber löng shdungko, kjok ilgwekklo li kolara llëm kjîshko llême. ¹⁴⁻¹⁵ Eni ëmdë ga Adán dbaryo äär jong Moisés dbaryoshko ga nopga wolono. Adán llëbo owa shäryono, tjlökwo lara Sbörë ba kong li kolara llëm kjîshko. Epgara llëbo owa shäryono, eshko ga kjok ilgwekklo llëm gueniyo.

Adán llëbo owa shäryono, ga nopga uunkong beno löng wolon wlo, llëbo owa shäryara domer kjlarasorë li kjîshko. Llëbo shäryara Jesucristorë li, e beno eni bakoe. Ba kjîshko ga nopga döra Sbörë ara, ba wopjlú li kjîshko, ga tjwlô shira llême. Miydëy e go ga Sbö wopjlú li tjwlô ara, llëbo owa shäryara Adándë li kjinmo. ¹⁶ Llëbo owa shäryara domer kjlarasorë li kjîshko ga nopga uunkong beno löng shdungko. Gueniyo Sbö wopjlú li kjîshko ga shji llëbo owa shäryono ara ëmdë ga shji iara beno pjlo bek ba bokso. ¹⁷ Domer kjlaraso llëbo owa shäryono li kjîshko ga nopga uunkong beno

l'öng wolon wlo. Gueniyo Sbö wopjlu li tjwlö ara e kjinmo. Jesucristo kjishko ga eye iara beno pjlo bek ba bokso ga ie ber löng së iyado ba tjok, ga tjwlö shiya llëme.

¹⁸ Domer kjlaraso llëbo owa shäryono li kjishko ga nopga uunkong beno löng shdungko. Eni ga domer kjlaraso llëbo pjlu shäryono li kjishko ga nopga uunkong ber löng së iyado Sbö tjok ga pjlu, ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso li kjishko. ¹⁹ Domer kjlaraso Sbö kolono llëm kjishko ga nopga uunkong beno löng llëbo owa shäryaga erä. Eni ga domer kjlaraso Sbö kolono kjishko ga nopga ara iara beno pjlo bek ba bokso.

²⁰ Kajok llgwekklo tara Moisésdë li twara Sbörë nopga kong, llëbo owa shärye löng li miyde lok jek këgong wlo. İna lok e go ga llëbo owa shärye löng li kësbange. E go ga miydara lok ga Sbö wopjlu li kësbang bakoe. ²¹ Dënashko ga llëbo owa li, shji wlëna, iara beno löng wolon wlo. Gueniyo eerishko ga Sbö wopjlu li, shji wlëna, ga shji iara beno pjlo bek ba bokso bi Tjlapga Jesucristo kjishko. E kjishko ga shji iara beno löng së iyado ba tjok.

6

Shji wolono wleni, shji löng së jlökoyo bakoe

¹ ¿Eni ga llë loydë? ¿Shji llëbo owa shäryë jek këgong, Sbö wopjlu li İy jek këgong wlo loydëre? ² E loydë llëme. Eye wolono ga ichëy llëbo shäryë ga äe. Shji iche bi wotjlik owa lirë ame eni wleni bakoe. ¿Eni ga shji ber löng llëbo owa shäryë sorëro? ³ Shji waraba jer di roshko, shji töno beno tjeng Cristo

Jesús tjok kjĩshko. E shji wolono ba tjok wleni loklo. ¿E miyděmi llěmdo? ⁴ Cristo wolonoshko ga jnenaba buk sakshko. E irgo ga woshrara Data Sbörě iröng obi, ba dbo ara go. Ga shji waraba jer di roshko li, e shji wolono, jnenaba tjeng ba tjok bako wleni loklo. Shji opshik tēm di roy dwayo iröng obi li, e shji beno löng tjaglěn wleni loklo bakoe.

⁵ Shji tōno beno tjeng ba tjok, shji wolono ba tjok wleni kjĩshko. Miyděy e go ga shji woshre Sbörě iröng obi ba tjok wleni bakoe. ⁶ Bi wotjłĩk owa dēnashko li, e lōk beno pjang kjłōs go Cristo tjok wleni, shji iche llěbo owa shāryě ame wlo, shji ber tjeng ba dbo dorko ame wlo bakoe. ⁷ Shji wolono wlenishko ga shji beno ichaga llěbo owa lirě ame.

⁸ Shji wolono Cristo tjok wleni kuzong ga miyděy ga llono ga shji ber löng sě ba tjok bakoe. ⁹ Miyděy ga Cristo woshrara Sbörě iröng obi kuzong ga wolon ame, beno shāng sě iyado wlo. ¹⁰ Wolono pjłaraso, owa pjang nopga uunkong go li potjwlěkkłō, ga wolon ame. Beno sōk sě, llěye woyde Sbörě li shāryě wlo.

¹¹ Pjāy wotjłĩs eni bakoe. Pjāy wolono wleni, pjāy iche bomi wotjłĩk owa lirě ame wlo. Pjāy löng sě jlōkoyo, pjāy tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjĩshko, llěye woyde Sbörě li shāryěmi wlo. Pjāy wotjłĩs eni. ¹² E kjĩshko ga shji löng sě obishko ga shji iche bi wotjłĩk owa lirě ame, shji woyde bi doyorě llěbo owa shāryěshko ga shāryěy llēm wlo. ¹³ Bi doyo ichěy llěbo owa shāryě llěme. Pjāy optwos Sbō kong dey. Pjāy iara beno löng sě jlōkoyo kuzong ga bomi doyo ichozĩ llěbo pjłú shāryě dey.

14 Pjã beno ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ame, pjã beno ichaga Sbö wopjlú lirë shara. E kjïshko ga pjã ichaga ber bomi wotjlik owa lirë ame.

Dënashko ga shji löng bi wotjlik owa dbo dorko

15 Shji beno löng ichaga kjok llgwekklo lirë ame, shji beno ichaga Sbö wopjlú lirë shara. ¿Enira shji ber löng llëbo owa shäryë ga pjlúre? Eni llëme.

16 Shji opyë oblë kolëshko ga shji tjeng ba wloshko. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga shji opyë bi wotjlik owa li kolë wleni ga shji iche wolon. Gueniyo shji opyë Sbö kolë wleni ga shji ie ber pjlo bek ba bokso.

17-18 Dënashko ga pjã löng bomi wotjlik owa li kolë eröe. Eni ëmdë ga tjlokwo kuromi li kjroromi, ga koloromi bakoe. Pjã döktong llëbo owa shäryëmi löng li dbo dorko dwayo, pjã beno löng ichaga llëbo pjlú lirë shara. Tja wopjlú Sbö tjok e kjïshko.

19 Tja tjlä shäng bomi tjok ëre llë loklo miydëmi maling llëm, bomi wotjlik owa li kjïshko. E kjïshko ga tja tjlä shäng bomi kong llëbo jyäglo ëre go, miydëmi wëllë wlo. Dënashko ga bomi doyo ichëmi löng llëbo owa shäryë oblë oblë. E kjïshko ga llëbo owa shäryoromi jek këgong këgong. Eerishko ga bomi doyo ichozï llëbo pjlú shäryë dey, pjã ber tjeng dboy Sbö kong wlo. 20 Pjã löng bomi wotjlik owa li kolë obishko ga llëbo pjlú li woyotjlinomi llëme. 21 ¿Llëye pjlú shiromi e go? Eshko ga pjã iara beno löng wolon wlo erä, ga eerishko ga e lökyo bomi kong ara. 22 Gueniyo pjã döra Sbörë bomi wotjlik owa li dbo dorko dwayo, pjã iara beno löng ba kolë shara. ¿Llëye pjlú shimi löng e go? Pjã äär ber löng dboy Sbö kong, ga llono

ga pjã ber löng së ÿyado ba tjok bakoe. ²³ Shji llëbo owa shãryë wleni ga shji potjwlëkklo tjok, shji wolon li e. Gueniyo shji tãno beno tjeng Cristo Jesús tjok wleni ga shji ie Sbörë ber löng së ÿyado ba tjok, ga tjwlõ shiya llëme.

7

Ëye wolono ga ichaga kjok llgwekklorë ame

¹ Pjeyoga, kjok llgwekklo li sorë, e miydëmi pjluë. Ëye wolono ga iche kjok llgwekklo lirë llëm, nopga löng së li ichayde döe. ² Kjok llgwekklo buk kjrina, tjlä ga walë orkwosmok shäng pjir ga woyde ga ber sök ba lanma tjok ÿyado, raye llëme. Gueniyo ba lanma wolonoshko ga kjok llgwekklo li beno ba kong tjwlõ ame. ³ Eni ga walë orkwosmok shäng pjir li lanma sök së obishko ga orkwosmono domer oblë tjok wleni ga llëbo owa shãryayde lëba eni. Gueniyo ba lanma wolonoshko ga kjok llgwekklo li beno ba kong tjwlõ ame, orkwosmok domer oblë tjok ga pjluë. Eshko ga llëbo owa shãrye llëme.

⁴ Pjeyoga, shji eni wleni bakoe. Shji wolono Cristo tjok wleni kuzong ga shji döktong, shji beno ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ame. Cristo woshrara Sbörë iröng obi, ga shji beno löng ichaga erë shara, shji ber löng llëbo pjluë shãryë Sbö kong wlo. ⁵ Dënashko ga shji ichaga bi wotjlik owa lirë. Ga kjok llgwekklo li miydoroysko ga shji wotjlino llëbo owa tak pjang e go li shãryë jek këgong erä. Eshko ga shji löng wolon wlo e kjishko. ⁶ Gueniyo eerishko ga shji wolono löng wleni kuzong ga shji döktong kjok llgwekklo li dbo

dorko dwayo, shji ichaga erë ame. Ga shji beno löng sê tja glên wleni, shji parkë Sbö kong oblë wlo. Shji ichaga kjok llgwekklo tak pjang kjibokwo go tek dënashko lirë ame, shji beno löng ichaga Sbö Sëyarë shara.

Shji llëbo pjlú shäryë woydë, gueniyo llëbo owa shäryoydë döe

⁷ ¿Eni ga llë loydë? ¿Kjok llgwekklo li owa loydëre? Eni llëme. Kjok llgwekklo li miydoror llëm kjwe ga llëbo owa shäryoror shäng li owa miydoror llëme. Kjok llgwekklo tak pjang kjrina tjlë ga shji oma llëbo koïk llëme.* E miydoror llëm kjwe ga llëbo koïnor shäng li owa miydoror llëme. ⁸ Gueniyo ga kjok llgwekklo li miydororshko ga tja wotjlino llëbo koïk ara anmoyö. Gueniyo kjok llgwekklo llëm kjwe ga shji iche bi wotjlík owa lirë llëbo shäryë eni llëme. ⁹ Dënashko ga kjok llgwekklo li miydotë llëm obishko ga tja sök pjlúe loror. Gueniyo miydororshko ga llëbo owa shäryoror shäng li owa ïgör wëlä, ga tja ber wolon wlo e kjishko li miydoror kjok llgwekklo li go bakoe. ¹⁰ Kjok llgwekklo li twak beno bi kong, shji ber löng sê ïyado sorë li miydoklo. Gueniyo shji iara beno löng wolon wlo shara.

¹¹ Kjok llgwekklo li miydororshko ga tja jyäpgwara bor wotjlík owa lirë. Eshko ga tja wotjlino llëbo owa shäryë ara anmoyö, ga tja wolon wlo e kjishko miydoror kjok llgwekklo li go. ¹² Eni ëmdë ga kjok llgwekklo twara Sbörë bi kong li, e pjlú, pjlo beke. ¹³ ¿Eni ga tja beno shäng

* **7:7** Éxodo 20.17; Deuteronomio 5.21.

wolon wlo li laga kjok llgwekklo pjlú lirë lotëre? Eni llëme. Tja beno shäng wolon wlo li laga llëbo owa shäryoror shäng lirë. Kjok llgwekklo li beno ba miydoklo erä, llëbo owa shäryoror shäng li owa ïgör wëllë e go wlo.

¹⁴ Miydëy pjlú ga kjok llgwekklo li twaga Sbörë. Gueniyo tjara no, tja shäng bor wotjlik owa li dbo dorko erä. ¹⁵ Llëbo shäryër shäng li sorë miydër shäng llëme. Llëbo shäryër woydë li shäryër llëme. Llëbo shäryër woydë llëm li shäryotë shäng döe. ¹⁶ Eni ga llëbo shäryër woydë llëm li shäryër shäng kuzong ga miydër e go ga kjok llgwekklo li pjlú jlõe. ¹⁷ Eni ga llëbo shäryër shäng li shäryaga tjarë ame, shäryaga bor wotjlik owa lirë erä. ¹⁸ Miydër ga bor wotjlik owa li kjïshko ga tja wotjlik bek sira ëmdë llëme. ¹⁹ Llëbo pjlú shäryër woydë li shäryër llëme. Llëbo owa shäryër woydë llëm li shäryotë döe. ²⁰ Eni ga llëbo shäryër woydë llëm li shäryër kuzong ga shäryaga tjarë ame, shäryaga bor wotjlik owa lirë erä.

²¹ Llëbo wen bor tjok li eni: Tja llëbo pjlú shäryë woydëshko ga llëbo owa wen tjwe laga bor wotjlik owarë li, e shäryotë döe. ²² Kjok llgwekklo twara Sbörë li bor kong ga pjlú jlõe. ²³ Gueniyo bor wotjlik owa li ëngkjwë bor tjok wleni, tja shaya wlo wleni, llëbo pjlú shäryër woydë li shäryër llëm wlo. Eni ga tja beno shäng bor wotjlik owa li dbo dorko erä. ²⁴ Bor doyo ëre, tja iche wolon. Tja song jlõe. ¿Tja döga ërë? ²⁵ Tja döga bor Tjlapga Jesucristorë. Tja wopjlú Sbö tjok e kjïshko.

Eni ga beno eni: Kjok llgwekklo twara Sbörë li kolër woydë, gueniyo bor wotjlik owa li kjïshko ga

tja beno shäng llëbo owa shäryë eröe.

8

Shji mär Sbö Sëya go

¹ Eni ga ëye tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok ga beno löng shdungko ame. ² Dënashko ga tja ichaga bor wotjlik owa lirë, ga tja shäng wolon wlo. Gueniyo tja mär Cristo Jesús go kuzong ga ba Sëya twara bor kong, ga tja döra bor wotjlik owa li dbo dorko dwayo, tja iara beno shäng së jlökoyo shara. Eni ga tja shäng wolon wlo ame. ³ Shji döya kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë eni ga ä, shji iara bi wotjlik owa lirë ba kolë llëm kjishko. Gueniyo Sbö, ba Wa ichara weno so shji nopga owa ëre kjoyo, ber owa pjang bi go li potjwlëkklo wlo. Eni ga ba Wa li doyo shdunaba bi äska, shji döya wlo. ⁴ Shäryara eni ga bi shdungglo pjlo bek tak pjang kjok llgwekklo go li potjwlëkklo, shji ber shdungko ame wlo. Eshko ga shji beno löng ba Sëya kolë shara, shji beno löng bi wotjlik owa li kolë ame.

⁵ Ëye ichaga ba wotjlik owa lirë ga llëye woyde om go li woyotjliya. Gueniyo ëye ichaga Sbö Sëyarë ga llëye woyde Sbö Sëyarë li woyotjliyde erä. ⁶ Ëye ichaga ba wotjlik owa lirë ga ber löng wolon wlo. Gueniyo ëye ichaga Sbö Sëyarë ga ber löng së jlökoyo, ber löng wlëp bakoe. ⁷ Ëye ichaga ba wotjlik owa lirë ga e Sbö wloyo. Kjok llgwekklo twara li kole llëm, kole ga ä, ⁸ ga llëbo pjlu shärye, Sbö ber wopjlu ba tjok wlo ga ä bakoe.

⁹ Gueniyo pjäy go Sbö Sëya wleni ga pjäy ichaga löng bomi wotjlik owa lirë ame, pjäy ichaga löng

Sëya lirë shara. Ëye go Cristo Sëya llëm ga e Cristo ï llëme. ¹⁰ Llono ga bomi doyo, e wolon, llëbo owa shäryoromi kjïshko. Gueniyo pjäy go Cristo wleni ga bomi sëya ber löng së ïyado, pjäy iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso kjïshko. ¹¹ Jesús woshrrara Sbörë iröng obi, ga Sbö Sëya pjang bomi go. Eni ga ba Sëya iche, bomi doyo woshre iröng obi eni bakoe.

¹² Pjeyoga, shji ichaga bi wotjlik owa lirë ame. Llëye woyde li shäryëy llëm ga pjlúe. ¹³ Pjäy iche bomi wotjlik owa lirë wleni ga pjäy beno löng wolon wlo. Gueniyo pjäy iche Sbö Sëyarë wleni ga bomi wotjlik owa li rayëmi ïyado, ga pjäy löng së jlökoyo. ¹⁴ Ëye mär Sbö Sëya go ga e Sbö wapga. ¹⁵ Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, ba sogo bangkjre löng dete erä. Pjäy ie Sëya lirë Sbö bangkjre eni llëm, pjäy iara beno ba wapga kjïshko. Eni ga shji kjimte Sëya lirë tjle Sbö kong. Shji tjle ba kong ga «Abba.* Data» lëy eni. ¹⁶ Sbö Sëya om go li tjle bi kong ga shji Sbö wapga jlökoyo le bi kong bi pjlúshko. ¹⁷ Eni ga shji Sbö wapga kuzong ga llëye twe ba wapga kong li twe bi kong, twara Cristo kong sorë ga eni. Cristo shdunaba ara. E irgo ga iara Sbörë beno kësbang, tjwlö ara. Shjira shdungoba ara eni bako wleni ga shji ie Sbörë ber kësbang, tjwlö ara eni bakoe.

Llono ga llëbo shärye Sböre bi kong

¹⁸ Llëye shärye Sbörë bi kong llono li tjwlö ara an-moyö. E kjïshko ga llëye wen bi kong owa eerishko li, e llë llëm wleni. ¹⁹ Llono ga Sbö wapga jlökoyo li pïya wëllëe. Llëbo shäryara Sbörë kjok ëre kjing

* **8:15** Arameo tjlokwo abba, e datawa loklo.

go tjeng kës li lōng ba koshë. ²⁰ Llëbo uunkong li shäryara Sbörë pjlú, llëbo shäryë wlo, ga shärye woydë eni jlökoyo, gueniyo shärye ga ä, shduna Sbörë beno srer wlo kjishko. Gueniyo dbar iara beno kjwara, llëbo uunkong li ber pjlú irōng obi wlo. ²¹ Eshko ga Sbö wapga wolon ame, ga llëbo uunkong li ber srer ame wlo bakoe.

²² Walë wloshko chida tjeng dörōshko ga bangyo ara, ga kjloshtë ara e kjishko. Miydëy ga eerishko ga llëbo uunkong shäryara Sbörë li lōng kjloshtë eni wleni bakoe. ²³ Gueniyo song li llëbo shäryara li dö llëme. Shjira lōng kjloshtë eni bakoe. Shji kong ba Sëya twara Sbörë. Miydëy e go ga llono ga shji ie ber ba wapga jlökoyo, ga bi doyo ie ber tjaqlën bakoe. Gueniyo e dbaryo li koshëy lōng wopro ga shji kjloshtë ara. ²⁴⁻²⁵ Shji dōra Sbörë kuzong ga shji beno lōng e dbaryo li koshë iyado. Llëbo koshëy lōng li ïgöy llëme. Llëbo ïgöy wëllë ga koshëy lōng llëm, tjeng bi tjok tjän kjishko. Gueniyo llëbo koshëy lōng li ïgöy llëm obi ëmdë ga koshëy lōng wopjlúe.

²⁶ Shji dbo ara llëmshko ga shji kjimte Sbö Sëyarë. Shji syōshtë mae. E kjishko ga ba Sëya om go li kjloshtë Sbö kong bi kjishko, gueniyo llëye le li lëy bi tjlökwo go ga äe. ²⁷ Eni ëmdë ga llëye le li miyde Sbörë pjire. Shji wotjlik lōng llë miyde Sbörë pjir, ga llëye woyde le ba Sëyarë ba kong bi kjishko li, e layde, llëye le li miyde pjir e kjishko.

Shji woyde Sbörë ara

²⁸ Ëye Sbö woydë ara ga rokara Sbörë, llëbo shärye ba tjok wlo. E kjishko ga miydëy pjlú ga llëbo wen ba kong kës li ie ber ba kong pjlúe. ²⁹ Kajok ëre shäryayde llëm obishko ga ëye mär ba go li miydara

ppir tjän. Eshko ga epga äär ber löng ba Wa dik'le. Shäryara eni, ba Wa ber tjwłõ ara, ba pjeýoga ara li kjinmo wlo. ³⁰ Ga nopga äär ber löng eni lara li rokara. E irgo ga iara beno pjlo bek ba bokso, ga llono ga ie ber kësbang, tjwłõ ara bakoe.

³¹ ¿Eni ga llë'loydë obi? Sbõ shäng bi tjok kuzong ga shji zangga ërë llëme. ³² Ba Wa ëmdë ga wlikara bi kong llëm, ichara wolono bi kjïshko. ¿Eni ga llëbo tjeng kës li twe bi kong llëmdo? ³³⁻³⁴ Shji kjrara, iara beno pjlo bek ba bokso kuzong ga shji rotaga ërë ame. Cristo Jesús wolono, ga woshrara iröng obi, öötong beno sök Sbõ orkwo këlëkong. Bi wlikaga Sbõ bokso li e. ³⁵ Shji woyde Cristorë ara ÿyado. Shji songshko ga shji woyde ara. Llëbo wen bi kong owashko ga shji woyde ara. Shji shdun-gobashko ga shji woyde ara. Shji pjli arashko ga shji woyde ara. Shji shwong llëmshko ga shji woyde ara. Shji wolontoshko ga shji woyde ara. Shji zröraba ëmdë ga shji woyde ara bako, ³⁶ tak pjang ba tjłõkwo go sorë li eni. Tjlë ga «Bop kjïshko ga tjawa zrökoba woydë ÿyado.

Tjawa beno löng so öng wlëp ushko so sökoba, zrökoba wlo kjoyoe.»†

³⁷ Gueniyo llëbo uunkong ëre wen bi kongshko ga zây ÿyado, shji kjimte bi woydaga lirë kjïshko.

³⁸ Miydër pjłú ga shji woyde Sbörë ara ÿyado. Shji songshko ga shji woyde ara, shji wolonoshko ga shji woyde ara bakoe. Slongga Sbõ parkagaga kjok dogo sorë llëm, slongga sëyaga owarë llëm bakoe. Eerishko ga shji woyde ara, shji woyde ara ÿyado wlo bakoe. ³⁹ Slongga llëbo tjeng kjopkwo lirë llëm,

† 8:36 Salmo 44.22.

slongga llëbo tjeng klung dorong lirë llëm, slongga llëbo tjeng kjone pogo lirë llëm bakoe. Shji woyde Sbörë ara ÿyado, shji töna beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjïshko.

9

Nopga kjrara Sbörë sorë

¹ Tja töno beno Cristo tjok. E kjïshko ga tja tjëlë beke. Sbö Sëya om go li tjëlë bor kong bor pjlúshko ga tja shäng jyörkë llëme le. ²⁻³ Tja woydë ara bor pjlúshko ÿyado, bor pjeyoga judíoga li kjïshko. Epga mär ber löng Cristo go wlo ga woyde ga tja ie Sbörë ber Cristo tjok ame, tja ie ber shdungko wleni ga bor kong ga pjlúe. ⁴ Epga Israel tjëyoga. Epga kjrara Sbörë beno ba wapga. Ba dbo kälã pina ba kong, tjlökwo twara ba kong, beno ÿyado wlo, kjok llgwekklo li twara ba kong, pina ba poshrëk ba ushko, llëbo lara ba kong jlökoyo ara bakoe. ⁵ Ba tjlapgaga tek dënashko so tjwlõ ara anmoyõ. Cristo tjlapgaga tek dënashko so li epga. Cristo, e Sbö. Uunkong pjluyo, poshrëkko ÿyado li e. Ber eni.

⁶ Gueniyo llëye lara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyo li shärye eni llëme lotë llëme. Sbö kong ga Israel tjëyoga uunkong, e ba nopga dö llëme.

⁷ Abraham tjëyoga uunkong beno ba tjëyo jlökoyo dö llëm bakoe. Sbö tjlëno ba kong ga «Isaac tjëyo tek ber bop irgo li ber bop tjëyo jlökoyo eröe»* lara eni.

⁸ E kjïshko ga Abraham tjëyoga uunkong beno Sbö wapga dö llëm, ba wapga weno tjlökwo lara Sbörë jlökoyo li kjïshko eröe. ⁹ Sbö tjlökwo lono Abraham kong jlökoyoshko ga tjëlë ba kong ga «Dbar llono loror

* 9:7 Génesis 21.12.

li go ga pja ñn tjwe obi. Eshko ga bop boy Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän»† le.

¹⁰ Ba wa lara li, e bi tjlapga Isaac. Lu to jek ara ga orkwosmono Rebeca tjok, ga wapga do pjök, kjlö. ¹¹⁻¹³ Weno bäm go'li Esaú, irgo Jacob. Gueniyo wentë lok llëm obishko ga Jacob kjrara Sbörë, llëbo shärye ba tjok wlo. Kjrara eni, llëbo pjlú shäryara kjishko llëme. Eshko ga llëbo pjlú, llëbo owa, e shäryayde lok llëm obi. Gueniyo Sbö tjlä Rebeca kong ga «Bäm ñyo li ichaga ber ba lëngdë»‡ le. Llëbo lara Sbörë obi li tak pjang ba tjlökwö go eni: «Jacob woydoror ara. Gueniyo Esaúra ñywor shjiktëng.»§

¹⁴ ¿Eni ga llë loydë? ¿Sbö, e llëbo shäryë bek llëme loydëre? Eni llëme. ¹⁵ Tjlëno Moisés kong ga «Ëye songe lër woydë ga e songe lotë eröe.

Ëye kjimtër woydë ga e kjimtotë eröe.»*

¹⁶ Eni ga shji kjimte Sbörë, shji songe le woydë kjishko, e woydëy ara kjishko llëm, llëbo pjlú shäryoroy kjishko llëm bakoe. ¹⁷ Llëbo lara Sbörë Egipto so pjluyo kong li tak pjang ba tjlökwö go eni: «Pja ioror beno no pjluyo, bor dbo kësbang pin bop go wlo, tja ë miyde nopga löng kjok kjwang jikong lirë wlo bakoe.»† ¹⁸ Miydëy e go ga ëye songe le woydë ga songe le, ëye ie woydë ber sök ëye kuya woydë llëm ga ie ber löng eni bakoe.

¹⁹ Pjäy kjone kjone kjwe löng wotjlík ga «¿Eni ga llëye shäryëy li laga erë kuzong ga shji shdüya ega?» lëmi eni kjwe. ²⁰ Gueniyo pjeyoga, shji no eröe. ¿Llëbo shäryara Sbörë li owa lëy ba kong

† 9:9 Génesis 18.10, 14. ‡ 9:11-13 Génesis 25.23. § 9:11-13 Malaquíás 1.2-3. * 9:15 Éxodo 33.19. † 9:17 Éxodo 9.16.

sorëro? No parkë llëbo shäryë klung shosho go ga «¿Tja shäryorop jüni ega?» le klung shosho lirë ba kong ga äe. ²¹ Klung shosho kjrinaso ëmdë ga sbi shärye kjwo pjök e go ga pjlúe. Kjwara shärye wolësowa, tjwlõ ara, ie ber tjeng dboy wlo, kjwara obi shärye uriso, ber llë pogo wlo. Llëbo shärye e go, woyde sorë li eni ga pjlúe.

²² Woyde Sbörë ga miydëba ga e iirkë ara nopga llëbo owa shäryono li kong, ga shdüya kjang, ba dbo ara go ga pjlúe. Eni ëmdë ga nopga shdungko li shduna maling llëm, kura sök kjing erä. ²³ Shäryara eni, ba dbo kälã pïya nopga songe lara li kong wlo. Epga kjrara dënashko, llëbo pjlú shärye ba kong wlo. ²⁴ Shji rokara eni. Judíoga rokara dö llëm, nopga judío llëm wleniyo rokara bakoe. ²⁵ Kjibokwo tara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Oseasdë. Llëbo lara Tjlapgarë li tak pjang e go eni: «Llono ga nopga botoya llëm löng li iër ber löng bor nopga shara,
ga nopga woydoror llëm löng li woydër ara shara.»‡

²⁶ Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe: «Dënashko ga Sbö tjlëno nopga kong ga “Pjãy bor nopga llëme” lara eni.
Gueniyo llono ga kjok eshko sopga kowe Sbö sök së li wapga shara.»§

²⁷ Dënashko ga Isaías tjlëno Israel tjëyoga kjishko eni: «Israel tjëyoga träk llëm, la sho tjeng dlung kjako wleni ëmdë ga
där ber kjlöbö doë.

‡ 9:25 Oseas 2.23. § 9:26 Oseas 1.10.

28 No llgweya Tjlapgarëshko ga
 nopga löng kjok ëre kjing go li shdüya pjir,
 jekdo,
 lara sorë li eni.»*

29 Bäm go ga Isaías tjläno eni:

«Tjläpaga, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe.
 Shji tjëyoga tek ber bi irgo li iara beno löng së kjlöbö
 llëm kjwe ga
 shji löng Sodoma sopga dik,
 shji löng Gomorra sopga dik bakoe.»†

Israel tjëyoga mär woydë Cristo go llëme

30 ¿Eni ga llë loydë? Nopga judío llëm wleniyo
 wotjläno llëbo pjlo bek li shäryë llëme. Eni ëmdë
 ga mär Cristo go kjëshko ga iara Sbörë beno pjlo
 bek ba bokso. 31 Gueniyo Israel tjëyogara dröno
 ara, llëbo pjlo bek li shäryë wlo. Eni ëmdë ga
 öötong beno pjlo bek Sbö bokso llëme. 32 ¿Eni ega?
 Äär ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga llëbo pjlú tak
 pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë go li shärye
 woydë, gueniyo mär woydë Cristo go llëme. Eni
 ga sabyono akkwo iara beno nopga sabyoklo li go
 wleni, 33 tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlë
 ga

«¡Ízã! Akkwo iër ber buk kjwara Sión‡ kjokyo,
 nopga sabyë e go wlo.

Gueniyo ëye mär ba go ga
 llëye koshe li wlëya jläkwö.»§

* 9:28 Isaías 10.22-23. † 9:29 Isaías 1.9. ‡ 9:33 Sión kjokyo, e
 kowëba Jerusalén bakoe. § 9:33 Isaías 8.14; 28.16.

10

¹ Pjeyoga, rokër Sbö kong jlökoyo ga Israel tjëyoga döya. Woydër ara li e. ²⁻³ Miydër pjlu ga epga drön ara, parkë Sbö kong wlo. Gueniyo shji iaga Sbörë ber pjlo bek ba bokso li miyde löng llëme. E kjishko ga mär woydë ba go llëm, äär woydë ber pjlo bek ba bokso om go erä. ⁴ Llëye woydara kjok llgwekklo lirë dö li, e shäryara Cristorë pjire. Eni ga shji äär ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga shji mär Cristo go erä.

⁵ Moisés tjläno ga ëye äär woydë ber pjlo bek Sbö bokso wlo, ber löng së iyado ba tjok wlo kjok llgwekklo li kjishko ga woyde ga kjok llgwekklo li kole uunkong bek iyado* le. ⁶ Gueniyo shji mär Cristo go, shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso wlo. Cristo öör kjok ëre kjing go tjän. E kjishko ga «Shji jem Cristo wlëk kjok dogoshko, ter söy iröng obi wlo» lëy llëme. ⁷ Cristo woshrara Sbörë iröng obi tjän. E kjishko ga «Shji jer Cristo wlëk shinmoga shtoyo, tëm söy iröng obi wlo» lëy llëm bakoe. ⁸ Moisés tjläno ga «Sbö tjlokwo tjeng bop soshko, lep shäng li e, woyotjlip shäng li e bakoe»† lara eni. Tjlokwo lara li, tjlokwo lërwa löng bomi kong li e. ⁹ «Jesús, e bor Tjlapga jlöe» lëmi bomi kjamo go, ga «E woshrara Sbörë iröng obi» lëmi bomi pjlushko wleni ga pjäy döya Sbörë jlökoyo. ¹⁰ Tjlokwo li kjroroy, ga loroy oblë kong wleni ga shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso. Shji döya eni. ¹¹ Sbö tjlokwo tak pjang eni: «Ëye mär ba go ga llëye koshe li wlëya jlökoyo.»‡ ¹² Eerishko ga judioga, nopga judío llëm

* **10:5** Levítico 18.5. † **10:8** Deuteronomio 30.12-14. ‡ **10:11** Isaías 28.16.

wleniyo, e Tjlapga kjaraso shara. Ga ëye kjloshtë ba kong ga kjimte ara. ¹³ Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Ëye kjloshtë Tjlapga kong ga döya.»§

¹⁴ Gueniyo kjloshtë ba kong wlo ga woyde ga mär ba go guing. Mär ba go wlo ga woyde ga ba tjlökwo kura guing. Ba tjlökwo kuya wlo ga woyde ga ëye omiono ba kong guing. ¹⁵ Ëye omle ba kong wlo ga woyde ga ichaga tjok guing, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Ëye tjwe Sbö tjlökwo roy pjlú lë ga e llëbo wolësowa.»*

¹⁶ Gueniyo ba tjlökwo roy pjlú li kjrara Israel tjëyoga uunkongdë llëme. Dënashko ga Isaías tjlëno eni: «Tjlapga, ¿tjawa tjlökwo kjruga ëro?»† ¹⁷ Eni ga shji mär ber löng Cristo go wlo ga woyde ga ba tjlökwo kuroy guing. ¹⁸ Gueniyo llëbo kjakrokër kjrina. ¿Ba tjlökwo kura lok llëmde? Eni llëme. Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«Tjlökwo li lara lok kjone pogo,
shdöktong, öötong kjok kjwang jïkong.»‡

¹⁹ Eni ga llëbo kjakrokër jek kjrina obi. ¿Tjlökwo kura li llë loklo miydara lok llëmde? Dënashko ga Moisés tjlëno ga

«Nopga tjwlö llëm wleniyo kjimtër ara,
pjây Israel tjëyoga ber löng ba ymoyotkë ara
wlo.

Eni ga pjây ber löng iirkë ara,
nopga kjok miydë llëme lëmi löng li tjok.»§

²⁰ Ga dënashko ga Isaías tjlëno, llëye bangkjrara llëm wleni. Tjlë ga

§ **10:13** Joel 2.32. * **10:15** Isaías 52.7. † **10:16** Isaías 53.1.

‡ **10:18** Salmo 19.4. § **10:19** Deuteronomio 32.21.

«Tja wlëna nopga to löng bor wlëk llëm lirë.
Tja oppino shäng nopga löng bor kjakrokë llëm
li kong.»*

²¹ Gueniyo Sbö tjlëno Israel tjëyoga kjïshko. Tjlë ga
«Epga koshër shäng ãyado, wlokjrër wlo,
gueniyo llëye kuya woydë llëm,
tja kole woydë llëm bakoe.»†

11

Sbö ba nopga rayono llëme

¹ ¿Eni ga Sbö ba nopga rayono lotëre? Eni llëme. Tja om go Abraham tjëyo, tja Israel tjëyo, tja Benjamin tjëyo bakoe. ² Klok shäryayde llëm obishko ga ba nopga li kjrara. Ga epga rayara llëme. Dënashko ga Israel tjëyoga rotara Elíasdë Sbö kong. ¿Llëye lara li miydëmi llëmdo? ³ Eshko ga tjlë ga «Tjlapga, öng sho sukklo bop poshrëkklo lok li shdöra lok pjir, bop tjlökwo lagaga löng li zröra lok pjir bakoe. Beno shäng së li tja erä, ga tja ëmdë ga zröya lok woydë bakoe»* le.

⁴ Kuya Sbörë ga tjlë ba kong ga «Beno pjarö llëme. Nopga botoya ioror beno tjeng doglo sak dbäw dbäw pjloglo kjäk (7,000). Epga Baal poshrëydë lok llëm obi»† le.

⁵ Eerishko ga eni bakoe. Nopga kjrara beno löng kjlëbö obi, ba wopjlú li kjïshko. ⁶ Kjrara ba wopjlú li kjïshko, llëbo pjlu shäryara kjïshko llëme. Eni kjwe ga ba wopjlú li beno llëno llëme.

⁷ Era eni ga llëye woydara Israel tjëyogarë li wlëna lok llëme. Wlëga beno Israel tjëyoga kjrara

* **10:20** Isaías 65.1. † **10:21** Isaías 65.2. * **11:3** 1 Reyes 19.10, 14. † **11:4** 1 Reyes 19.18.

Sbörë lirë eröe. Llamora iara Sbörë beno löng llëye kuya woydë llëm erä, ⁸ tak pjang ba tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Nopga iara Sbörë beno löng pë wleni,
beno löng llëye ïga llëm wleni,
beno löng llëye kuga llëm wleni bakoe.

Shäryara eni dënashko.

Eerishko ga shärye jek eni obi.»‡

⁹ Dënashko ga David tjlëno ba kjïshko bakoe. Tjlë Sbö kong ga

«Dli shärye lok ara li ios ber ba jyãpgwoklö.
Shärye eni kuzong ga löng wlëp bop tjok'le,
miga jeno löng, beno löng shdungko erä.

¹⁰ Epga ios ber löng llëye shärye löng li llë miyde lok llëm wlo,
ber löng song ïyado wlo.»§

Nopga judío llëm wleniyo öötong beno tjeng Sbö nopga wleni

¹¹ ¿Eni ga Israel tjëyoga diktong, to jeno ïyado wlo lotëre? Eni llëme. Llëbo shäryara lok owa li kjïshko ga nopga judío llëm wleniyo döya Sbörë shäng shara. Shärye eni, Israel tjëyoga ber löng ba ymoyotkë ara wlo. ¹² Eni ga judíoga llëbo owa shäryono, llëbo jera lok ara. Gueniyo e beno llëbo pjlu nopga judío llëm wleniyo kong, llëbo wlëna lok ara e kjïshko. Eni ga judíoga li döyashko ga e ber ba kong lok pjlu anmoyõ.

¹³ Nopga judío llëm wleniyo, llëbo lër woydë bomi kong shara. Tja ichara Sbörë ba tjlökwo roy lë bomi kong Jesús äska. Bor kong ga pak ëre tjwlo

‡ 11:8 Deuteronomio 29.4, Isaías 29.10. § 11:10 Salmo 69.22-23.

ara. ¹⁴ Gueniyo woydër ga pjây ymoyotke bor pjeyogarë ara, epga kjone kjone dâr wlo. ¹⁵ Bor nopga rayara Sbörëshko ga äska pjây tjëyoga oblë oblë wlokjrayde shara. Gueniyo llono ga epga wlokjre jek obi. Era ber shinmo woshrara iröng obi wleni. ¹⁶ Pjlung shosho buk kjrina sho zoroy kjrina, ioroy beno tjeng dboy Sbö kong wleni ga llamo beno buk dboy ba kong bakoe.

Kjor sleng tjeng dboy Sbö kong wleni ga kjor li kowo tjeng dboy ba kong bakoe. ¹⁷ Sbö nopga, e so kjor dgak jong kjlara ko *olivo* kjoyoe. Bäm go ga Abraham kjrara Sbörë, iara beno kjor li sleng wleni. E irgo ga ba tjëyo tek beno ba irgo li iara beno tjeng ba kowo wleni. Gueniyo kjone kjone kjara beno tjeng dboy, kjor kowo tora pjir wleni. Pjây nopga judío llëm wleniyo lira so kjor kjlara ko *olivo* kjloshko so kjoyoe. Eni ëmdë ga pjây tona beno tjeng ba nopga tjok, kjor kowo smona ba kjor jong li doyo go wleni. Eni ga pjây beno löng mär ba sleng go wleni. ¹⁸ Gueniyo pjây krë e go llëm, pjây tjwlö ara nopga kjara li kjinmo lëmi llëm bakoe. Woyotjlîzi ga kjor kowo li, e mär ba sleng go, ba sleng li mär ba kowo go llëme.

¹⁹ ¿«Kjor kowo tjeng bäm go li kjara, tjawa smoya ber tjeng ba äska wlo kjîshko ga tjawa tjwlö ara, judíoga kjinmo» lë mire? Eni llëme. ²⁰ Judíoga li kjara, mär ba go llëm kjîshko. Ga pjây mär ba go kjîshko ga pjây tona beno tjeng ba nopga tjok, kjara li äska. Gueniyo pjây krë e go llëm, Sbö bangkjrozî dey. ²¹ Tjeng bäm go li kjara, mär ba go llëm kjîshko. Eni ga pjây mär ba go ame wleni ga pjây kje eni bakoe.

22 Sbö wopjlú, gueniyo llëbo owa shäryaga li shdüya kjange. Nopga mär ba go llëm li shduna kjang, gueniyo shäng wopjlú bomi tjok, pjây mär ba go kjîshko. Gueniyo pjây mär ba go ame wleni ga pjây shdüya bakoe. 23 Erö llëme. Nopga mär löng ba go llëm li opyë ber löng mär ba go iröng obi wleni ga epga töya ba nopga tjok iröng obi, kjor kowo tora, smona iröng obi wleni. Shärye Sbörë eni ga pjlúe. 24 Pjây so kjor kjlara ko *olivo* kjloshko so kjoyoe. Pjây smona kjor dgak jong kjlara ko *olivo* li doyo go wleni ga kjange. Gueniyo judíoga lira so *olivo* li kowo kjoyoe. Kjone kjone tora li smoy iröng obi wlo ga kjang llëme.

Israel tjëyoga uunkong dâr

25 Pjeyoga, woydër ga llëbo miydëba llëm wleniyo li miydëmi pjlú, pjây krë llëm wlo. Israel tjëyoga kjone kjone löng llëye kuya woydë llëm äär jong nopga judío llëm wleniyo dâr wlo li döktong uunkong pjir guing. 26 Israel tjëyoga uunkong dâr eshko já, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Bi döga li tjwe Sión* kjokyo dwayo.

Eshko ga owa pjang Jacob tjëyoga go li löya ber drete.

27 Sbö tjlë ga “Tjlökwo tworor ba kong, beno ñyado wlo li beno eni:

‘Owa pjang ba go li lön ber drete’ ”le.»†

28 Eerishko ga Israel tjëyoga kjone kjone löng Sbö wloyo, ba tjlökwo pjlú li kjre llëm kjîshko. E kjîshko ga ba tjlökwo roy pjlú li ichara bomi kong shara.

* **11:26** Sión kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. † **11:27** Isaías 59.20-21; 27.9; Jeremías 31.33-34.

Eni ëmdë ga epga kjrara Sbörë dënashko kuzong ga woyde Sbörë ara, ba tjlapgaga tek dënashko so tjwlō ara anmoyō 'li kjīshko. ²⁹ Llëye twara Sbörë ga dōya irōng ame. Ēye rokara ga woyde ara ĩyado bakoe. ³⁰ Dënashko ga pjāy Sbō kolono llëme. Gueniyo eerishko ga epga Sbō kolë llëm kjīshko ga pjāy songe 'le Sbörë shara. ³¹ Eerishko ga Sbō kolaga llëm 'li beno epga shara. Gueniyo llono ga epga songe 'le, pjāy eerishko ga songe 'le sorë ga eni. ³² Nopga uunkong iara Sbörë beno lōng ba wotjlik owa 'li tjok, uunkong 'li songe 'le ba wopjlú 'li kjīshko wlo.

Sbō poshrëra Pablorë

³³ Sbō, e pjlu anmoyō. Ba kjok miydë 'li tjliiga ërë llëm, wotjlik llë miydaga ërë llëm, llëbo shärye sorë miydaga ërë llëm bakoe. ³⁴ Llëye woyotjliya 'li miydaga ërë llëm, poshdungga ërë llëm bakoe. ³⁵ Pogo tjwlō ë kong llëm, kong llëye twaga ërë ba kong, āska twe ba kong irōng obi wlo llëm bakoe. ³⁶ Llëbo tjeng kës 'li shäryaga erë, e ba sogo bakoe. E kjīshko ga bi llëbo tjeng kës 'li twaga erë bi kong. E poshrëkko ĩyado. Ber eni.

12

Shji optwë Sbō kong

¹ Pjeyoga, öng twëy Sbō kong ber ba poshrëkklo wloshko ga öng 'li zröy bäm go. Eni wleni ga shji songe 'le Sbörë kjīshko ga rokër bomi kong jlōkoyo ga pjāy lōng së obishko ga pjāy optwos om go ba kong, llëye woyde shäryëmi wlo 'li, e shäryozia. Ga poshrëy, woyde sorë 'li eni. ² Shji opshäryë lōng nopga Sbō miydë llëm wleniyo dik ame. Pjāy

opyos, pjãy kjlopswe Sbörë ber löng wotjlik oblë wlo dey. Eshko ga llëye woyde Sbörë li llë miydëmi ga pjlúe. Llëye woyde li, llëbo pjlú, pjlo bek li e.

³ Sbö wopjlú li kjishko ga tja kjimtara ara. E kjishko ga lër bomi kong ga pjãy uunkong iara Sbörë beno löng mär ba go. Eni ga pjãy opwoyotjlis yõtso, pjãy tjwlö ara oblë kjinmo woyotjlími llëme.

⁴ Bi doyo, llëbo ara ëmdë ga e kjlaraso döe. Eni ëmdë ga llëbo kjrina kjrina li pak shäryë oblë oblëe.

⁵ Cristo doyo, e eni bakoe. Shji ara ëmdë ga shji tona beno tjeng uunkong Cristo doyo kjlaraso wleni.

⁶ Sbö wopjlú li kjishko ga shji kjlara kjlara kong kjok miydë twara oblë oblë, woydara sorë li eni. Eni ga pja kong kjok miydë twara ba tjlokwo lëp wlo wleni ga tjlokwo los eni, gueniyo pja mär Sbö go bayo kjöm ga tjlokwo lëp bayo eni bakoe.

⁷ Pja kong kjok miydë twara, oblë kjimtëp wlo wleni ga oblë kjimtozong. Pja kong kjok miydë twara oblë pim wlo wleni ga oblë pizong.

⁸ Pja kong kjok miydë twara oblë kjimtëp dbokjrë wlo wleni ga shäryos eni. Llëbo twëp nopga song wleniyo kong ba kjimtoklo wlo ga pjlú wleni ga shäryos shäng wopjlúe. Pja kong kjok miydë twara, oblë ichëp wlo wleni ga ichos yõtso. Pja kong kjok miydë twara, oblë songe lëp wlo wleni ga shäryos shäng wopjlúe.

Shji ëng woydë ara kar kar

⁹ Pjãy ëng woydos ara kar kar jlökoyo. Llëbo owa li rayozí, llëbo pjlú li shäryomirë dey. ¹⁰ Pjãy ëng woydos ara kar kar, epenga dö wleni. Oblë iozí ber tjwlö ara, bomi kjinmo. ¹¹ Pjãy drön ëë, parkë Tjlapga Jesús kong jlökoyo wlo iyado. ¹² Llëbo pjlú

twe Sbörë bomi kong'li koshozĩ'löng wopjłúe. Llëbo wen bomi kong owashko ga kuzĩ'löng kjange. Pjãy syöshtos Sbö kong ĩyado. ¹³ Ĩmi ga Sbö nopga löng song wleni ga kjimtozĩa. Ęye tjwe bomi shwoyshko ga wlokjrozĩ'löng wopjłú bakoe.

¹⁴ Ęye, pjãy shdũya ga rokozĩ Sbö kong, kjimte wlo, shdũya wlo llëme. ¹⁵ Ęye wopjłú ga pjãy wopjłú ba tjok. Ęye slar eë ga pjãy slar eë ba tjok. ¹⁶ Pjãy ber löng wlëp eng tjok ĩyado. Pjãy krë llëm, pjãy tjwlö ara, oblë kjinmo lëmi llëm, pjãy jëk nopga tjwlö llëme lëba li tjok dey.

¹⁷ Ęye llëbo shäryono bomi kong owa ga kar llëbo owa shäryëmi ba kong llëme. Pjãy drön llëbo pjlú shäryë nopga uunkong bokso. ¹⁸ Pjãy drön ber löng wlëp nopga uunkong tjok ĩyado. ¹⁹ Pjeyoga, Sbö tjłökwö tak pjang li goshko ga Tjlapga tjłë ga

«Ęye llëbo owa shäryono ga
shdungga ber tjarë,
llgwegga ber tjarë bakoe.»*

E kjışhko ga ěye llëbo shäryono bomi kong owa ga kar llëbo owa shäryëmi ba kong llëm, iozĩ ber tjeng Tjlapga wloshko dey, shdungga ber erë wlo. ²⁰ Sbö tjłökwö tak pjang eni:

«Bop moskwö pjłirö wleni ga sës dli,
wodogro wleni ga sës di.

Shäryorop eni ga lökkjrë e go.»†

²¹ Pjãy wotjłık tjwe owa ga jlö lëmi llëm, llëbo owa zãzĩ llëbo pjlú go dey.

* **12:19** Deuteronomio 32.35. † **12:20** Proverbios 25.21-22.

13

Shji tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo kolë

¹ Tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo kolozĩ uunkong. Epga iaga Sbörë beno bi ichaga, iaga ëye oblërë llëme. ² E kjĩshko ga ëye opyono beno ba wloyo ga opyono beno llëbo shãryara Sbörë li wloyo. Eni ga ba shdungglo li wlëya shãng ba kong om go. ³ Ëye lōng llëbo pjlú shãryë ga shdũya tjlapgagarë li bangkjre llëm, bangkjraga beno llëbo owa shãryaga lirë eröe. Eni ga tjlapgaga li bangkjre mi woydë llëm wleni ga llëbo pjlú shãryomirë dey. Eni ga ber lōng wopjlú bomi tjok erä. ⁴ Tjlapgaga li iaga Sbörë beno lōng llëbo pjlú shãryë bomi kong wlo. Gueniyo iara beno lōng nopga owa li llgwegaga bakoe. E kjĩshko ga pjãý llëbo owa shãryë wleni ga pjãý shdũya tjlapgagarë li bangkjrozĩa. ⁵ E kjĩshko ga woyde ga tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo li kolëy. Shãryëy eni, shji shdũya llëm wlo dö llëm, miydëy ga e pjlú shãryoydë kjĩshko bakoe.

⁶ Tjlapgaga li beno lōng pak twara Sbörë ba kong li shãryë kuzong ga kä potjwlëkklo roke bomi kongshko ga tjwlëzĩa. ⁷ Pjãý pogo tjwlō ë kong wleni ga tjwlëzĩ ba kong uunkong. Kä potjwlëkklo tjwe bomi kong sorë pogo ga tjwlëzĩa. Nopga bangkjrako li bangkjrozĩ, iozĩ ber tjwlō ara bakoe.

Shji oblë woydë ara

⁸ Shji iara Sbörë beno lōng oblë woydë ara wlo. E shji pogo tjwlō oblë kong wleni. Eni ga pjãý pogo tjwlō ë kong ga tjwlëzĩ pjir, gueniyo oblë woydozĩ ãyado. Era tjwlëy pjir ga äe. Ëye shãng ba kjlارا

woydë ara ga tjlökwo tak lok kjok llgwekklo tara Moisésdë go li kole shäng jlökoyo. ⁹ Tak lok li eni: «Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji no zrök llëme. Llëbo koÿ llëme.»* Llëbo oblë tjok obi. Gueniyo kjok llgwekklo uunkong li ber kjrinaso wleni: «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»†
¹⁰ Eye ba kjlara woydë ara ga llëbo owa shärye ba kong llëme. E kjïshko ga eye shäng ba kjlara woydë ara ga kjok llgwekklo li kole shäng jlökoyo.

¹¹ Bi dözlöng dbaryo li dörö, tjlökwo kjrëmi löng kjwlë já dik llëme. E kjïshko ga llëbo lër shäng bomi kong li shäryozïa. Shji ber löng wlëp ame. ¹² Kjok ro sï dbaryo li‡ pjitoë. Kjok shrän dbaryo li§ döröe. E kjïshko ga llëbo owa shärye nopga kjok ëre sorë li shäryëy ame, llëbo pjlú shäryoydë dey. ¹³ Shji llëbo shäryë bëy erä. Shji llëbo owa shäryë ëng tjok llëm, shji nelötkë llëm, shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm, shji wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok llëm, shji ëngkjwë ë tjok llëm, shji ymo ara llëm bakoe. ¹⁴ Woyde ga pjäy ichaga ber Tjlapga Jesucristorë shara, ga llëye woyde bi wotjlik owarë li woyotjliy ame.

14

Shji wotjlik ga llëbo shäryëy ga owa lëy ga shäryëy llëm dey

¹ No kjone kjone mär Sbö go, gueniyo llëbo shärye ber pjlo bek Sbö bokso li miyde löng llëm

* **13:9** Éxodo 20.13-15, 17; Deuteronomio 5.17-19, 21. † **13:9** Levítico 19.18. ‡ **13:12** Kjok ro sï dbaryo le li, e llëbo owa shäryëba ara dbaryo loklo. § **13:12** Kjok shrän dbaryo le li, e Jesús tjwe iröng obi dbaryo loklo.

obi. Nopga eniyo wlokjrozĩ yõtso, e llëbo owa shäryono lëy ë kong ame. ² Miyde no kjone kjonerë ga llëbo uunkong ue ga pjlúe. Gueniyo kjone kjone obi wotjlik ga sjëng uë ga owa le. ³ Llëbo uunkong ue ga pjlú li miyde löng llëm ëmdë ga Sbö wopjlú ba tjok. E kjishko ga ëye ië llë pogo ga oblë li lãywe owa, ba dli li kjishko llëme. ⁴ Shji oblë parkaga lãywë llëme. Shji uunkong Sbö parkaga. Ëye parkono pjlúre, de oware, e miydaga ber ba pjluyorë. Ga ëye mär Sbö go ga kjimte Sbörë llëbo pjlú li shäryë.

⁵ No kjone kjone mär Sbö go, gueniyo wotjlik ga dbar kjwara tjwlö ara, dbar oblë kjinmo le. Kjone kjone obi wotjlik ga dbar kjwobi li, e kjoyo döe le. Woyde ga pjãy kjlara kjlara omwoyotjlik yõtso, ga llëbo kup ga ber pjlú bop kong li shäryos eni. ⁶ Ëye dbar jnek ga shärye Tjlapga kong. Shji iëshko ga woyde ga shji löng wopjlú Tjlapga tjok bi dli kjishko. Shäryëy eni ga shäryëy löng Tjlapga kong. Shji sjëng uëre, de llëmdë, e llëno llëme. ⁷⁻⁸ Shji jëk sorë laga shjirë om go llëme. Shji löng së obishko ga shji tjeng Tjlapga wloshko. Shji wolono ga shji tjeng ba wloshko bakoe. Eni ga shji löng sëre, de shji wolonore, shji tjeng ba wloshko ïyado. ⁹ Cristo wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi, e ber nopga löng së li Tjlapga wlo, e ber nopga wolono löng li Tjlapga wlo bakoe.

¹⁰ ¿Eni ga bop kjlara llëbo owa shäryono lëp ega? ¿E lãywëp owa ega? Llono ga shji uunkong äär löng Sbö bokshto, shji llgweya wlo. ¹¹ Ba tjlokwo tak pjang eni:

«Tjlapga tjlë ga “Lër bomi kong jlökoyo bor ko go ga

llono ga nopga uunkong tjwe kjök tok bor boksho.

Eshko ga Sbö poshrëya lok uunkong” le eni.»*

¹² E kjïshko ga llono ga shji kjlara kjlara iche Sbörë ba dboryë, llëbo shäryoroy kës li kjïshko.

¹³ E kjïshko ga oblë llëbo owa shäryono lëy ë kong ame. Shji drön ëë, bi pjeyoga ichëy dir llëm wlo.

¹⁴ Tja mär Tjlapga Jesús go. E kjïshko ga miydër pjlú ga dli uunkong uëy ga pjlúe. Gueniyo ëye wotjlik ga dli llë uako llëme le wleni ga dli li ber ba kong ue wlo ga owa.

¹⁵ Bop kjlara woydëp ara jlökoyo wleni ga barwëp, llëbo uëp li kjïshko llëme. Cristo wolono ba kjïshko bebi. E kjïshko ga ichëp dir dli uëp li kjïshko llëme. ¹⁶ Miydëp pjlú ga llëbo shäryëp ga pjlú ëmdë ga ïya oblërë ga owa wleni ga shäryëp llëm dey. ¹⁷ Sbö, e bi pjluyo. Gueniyo llëye uëy, llëye iëy, e ba kong ga llëno llëme. Woyde ga shji kjimte ba Sëyarë jëk löng pjlo bek, wlëp, wopjlú ëng tjok. Llëye woyde li e. ¹⁸ Eye parkë Cristo kong eni ga Sbö ber wopjlú ba tjok, nopga ber wopjlú ba tjok bakoe.

¹⁹ E kjïshko ga shji drön ëë, llëbo shäryë wlo, shji ber löng wlëp ëng tjok wlo, shji ëng kjimté dbokjrë wlo bakoe. ²⁰ Llëbo uëy li kjïshko ga llëbo shäryara Sbörë li pjiy woydë llëme. Dli uunkong uëy ga pjlúe. Gueniyo oblë ichëy dir, llëye uëy li kjïshko ga owa. ²¹ Bop pjeyo ichëp dir, sjëng uëp kjïshko, kjillgwo bo dyo dbo ara iëp kjïshko, llëbo shäryëp oblë kjïshko wleni ga shäryëy llëm dey.

* **14:11** Isaías 45.23.

²² Eni ga pjây kjlara kjlara omwoyotjlik sorë li miydaga ber pjâyde, e ga Sbörë eröe. Shji ënglë kar kar, llëbo ëre kjishko llëme. Miydëy ga llëbo shäryëy ga pjlú li shäryoroy pjir ga «Tja llëbo owa shäryono» lëy llëm dey. Eye omlë eni llëm ga era ber wopjlúe. ²³ Gueniyo ëye wotjlik ga llëbo uako llëme le wleni ga ue llëm dey. Uara ga llëbo owa shäryayde, e owa le kjishko. Shji wotjlik ga llëbo shäryëy ga owa lëy wleni ga shäryëy llëm dey. Shäryoroy eni ga llëbo owa shäryoydë.

15

Llëbo ber pjlú bi kong li wlëydë llëme

¹ Llëbo shäryëy ber pjlo bek Sbö bokso li miydëy pjlú wleni ga woyde ga shji iirkë bi pjeyoga om-miydoydë llëm obi li kong llëme. Llëbo ber bi kong pjlú li wlëydë llëm, ² llëbo ber pjlú bi pjeyoga kong li wlëydë dey, opping mär Sbö go jek këgong wlo. ³ Cristo ëmdë ga llëbo shäryono ber pjlú ba kong wlo llëm, tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga «Pja läywaraba owashko ga tja läywaraba wleni.»* ⁴ Llëbo uunkong tak pjang Sbö tjlokwo go dënashko li beno bi poshdungglo, shji opping ber löng e go wlo, shji dbokjrë e go wlo. Eni ga llëbo wen bi kong owashko ga kuy kjang ga pjlú, llëbo tak pjang li koshëy löng wopjlú kjishko.

⁵ Shji kjimte Sbörë dbokjrë jek këgong, llëbo wen bi kong owa li kuy kjang wlo. Rokër ba kong ga pjây mär löng Cristo Jesús go wopro ga pjây kjimte wotjlik kjrinaso, ⁶ pjây uunkong Sbö poshrëk no kjlaraso wleni wlo. Bi Tjlapga Jesucristo Data li e.

* 15:3 Salmo 69.9.

7 Pjãý wlokrara Cristorë sorë ga pjãý ëng wlokrors kar kar eni bako, Sbö poshrëkoba wlo.
 8 Cristo öör judíoga kjimté, ba parkaga tjwłëk shãng pjir wleniyo dik, tjłkwo bek lara Sbörë ba tjlapgaga tek dënashko so tjwłö ara kong jlökoyo li ber jlökoyo wlo. 9 Ga nopga judío llëm wleniyo songe lara bako, Sbö ie lok ber kësbang, tjwłö ara wlo, tak pjang Sbö tjłkwo go sorë li eni. Tjlë ga
 «Pja poshrër tjëyoga oblë oblë bokshto,
 tja të bop kong bakoe.»†

10 Sbö tjłkwo tak pjang eni obi:
 «Sbö nopga löng wopjlú,
 nopga judío llëm wleniyo,
 pjãý ber löng wopjlú bakoe.»‡

11 Sbö tjłkwo tak pjang eni obi:
 «Nopga judío llëm wleniyo,
 Tjlapga poshrëzia.
 Tjëyoga oblë oblë,
 pjãý të ba kong, ba poshrëkklo.»§

12 Ga Isaías tjłëno beno eni:
 «Isaí tjëyo wen kjlara,
 ber tjëyoga oblë oblë ichaga.
 Nopga judío llëm wleniyo mär ba go.»*

13 Shji kjimte Sbörë llëye lara li koshë löng wopjlúe. Rokër ba kong ga pjãý mär ba go kuzong ga pjãý kjimte ber wopjlú, wlëpe. Rokër ba kong obi ga pjãý kjimte ba Sëyarë, llëye lara li koshë löng wopjlú anmoyö wlo.

Pablo parkono nopga judío llëm wleniyo kong

† 15:9 2 Samuel 2.50; Salmo 18.49. ‡ 15:10 Deuteronomio 32.43.

§ 15:11 Salmo 117.1. * 15:12 Isaías 11.10.

14 Pjeyoga, miydër pjlú ga llëbo shäryëy ber pjló bek Sbö bokso li miydëmi pjlú, shäryëmi pjlú, ga pjäy ëng ping e go ga pjlú bakoe. ¹⁵⁻¹⁶ Gueniyo kjibokwo ëre go, llëbo toror bomi kong oblë oblë kjang, woyojemi llëm wlo. Sbö wopjlú li kjishko ga tja iara beno Cristo Jesús parkaga nopga judío llëm wleniyo kong, Sbö tjlökwo roy pjlú lër ba kong wlo, epga twër ber Sbö kong, öng zröraba, sho suraba, pjono dret Sbö poshrëkklo wleni wlo, epga ie ba Sëyarë ber tjeng dboy ba kong wlo bakoe. Kjibokwo ëre toror bomi kong kjang e kjishko.

17 E kjishko ga tja shäng wopjlú Cristo Jesús tjok, pak shäryoror Sbö kong li beno pjlú kjishko. ¹⁸⁻¹⁹ Llëbo oblë lanyotkër llëme. Llëbo shäryara Cristorë bor go li lanyotkotë eröe. Tja ichara ba tjlökwo roy lë nopga judío llëm wleniyo kong. Ga tja kjimtara ba Sëyarë llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryë ba kong oblë oblë ara. Eni ga Cristo roy pjlú loror ba kong Jerusalén kjokyo dwayo äär jong Iliria kjokyo, ga tjlökwo li kjrara nopgarë ara, beno löng Sbö kolë shara. ²⁰ Tek dënashko ga tjlökwo roy pjlú li lër woydë kjok shto oblë oblë, nopga omkuydë llëm obi löng lishko. Oblë öör omlë tjänshko ga tja äär woydë omlë jek obi eshko llëme. ²¹ Shäryër woydë, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Ba roy äär, äätë kjone llëm obi lishko.

Ëye ba roy kuydë llëm obi ga kuya.»†

22 Tja jek bomi ïk loror ara, gueniyo tja jekdë llëm obi e kjishko.

Pablo jek woydë Roma kjokyo

† 15:21 Isaías 52.15.

²³ Tja jek bomi ik woyotjlin sök lu kop ara tjan. Eerishko ga bor pak pjitong kjok ëreshko. ²⁴ Eni ga tja jek shäng España kjokyoshko ga pjây in äär woydë, tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö wlo, pjir ga tja kjimtëmi jek äär eshko wlo. ²⁵⁻²⁶ Gueniyo tja to Jerusalén kjokyo bäm go. Sbö tjlökwö kragaga löng Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo, e dbur töno, iche Sbö nopga song wleniyo löng Jerusalén kjokyo li kong wlo, ga jek sör ba kong. ²⁷ Shäryara lok eni ba woshko, miyde lok ga pogo tjwlo ba kong ara. Judíoga Sbö tjlökwö roy shdöno nopga judío llëm wleniyo kong. E kjishko ga bek ga kar llëbo twe ba kong, ba kjimtoklo. ²⁸ Eni ga dbur li ioror beno tjeng ba wloshko pjir ga tja jongya España kjokyo shara. Tja jek shäng eshkoshko ga pjây in äär. ²⁹ Miydër pjlu ga tja äär bomi shwoyshko ga shji kjimte Cristorë ara eshko.

³⁰ Pjeyoga, shji mär bi Tjlapga Jesucristo go, ga shji ie ba Sëyarë ëng woydë ara kar kar. Eni ga tja drön bor pak shäryë wopro ga rokër bomi kong ga pjây syöshhtë Sbö kong bor kjishko jlökoyo. Enira tja kjimtëmi ba shäryë. ³¹ Rokozĩ ba kong ga tja döya Cristo tjlökwö kragaga llëm löng Jerusalén kjokyo li wloshko dwayo. Rokozĩ ba kong obi ga bi pjeyoga löng Jerusalén kjokyo li, llëbo söror ba kong li wlokjre lok wopjluë. ³² Woyde Sbörë eni wleni ga tja äär bomi ik wopjlu, tja woshhtë bomi shwoy ga pjlu wlo. ³³ Rokër Sbö kong ga pjây ie ber löng wlëpe. Ber eni.

16

Kjibokwo pjirzlong

¹ Walë shäng kjlara ko Febe. E bi kjlara, ga parkë shäng Cristo tjlökwo kjrägaga löng Cencrea kjokyo li kong. ² Rokër bomi kong ga e mär Tjlapga Jesús go kuzong ga wlokjrozi löng wopjlúe. Woyde ga shäryëy bi pjeyoga uunkong kong eni. Nopga ara kjimte shäng ara, tja kjimtara ara bakoe. E kjishko ga llëye woyde li twozi ba kong bakoe.

³ «¿Yonde?» lëmi Priscila, Aquila kong. Epga parkë löng Cristo Jesús kong bor tjok. ⁴ Zröraba ëy ëmdë ga tja kjimtara lok ara. Tja wopjlú ba tjok, gueniyo tjarö llëm, Cristo tjlökwo kjrägaga judío llëm wleniyo löng kës li wopjlú ba tjok bakoe. ⁵ «¿Yonde?» lëmi Cristo tjlökwo kjrägaga tön löng ba ushko li kong bakoe.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Epeneto kong. Asia kjokyoshko ga tjlökwo kjräga bäm go li e.

⁶ «¿Yonde?» lëmi María kong. E parkono ara bomi kong.

⁷ «¿Yonde?» lëmi Andrónico, Junias kong. Tjawa epenga döe. Epga öör löng bor tjok kjërshko. Epga tönö beno tjeng Cristo tjok bor bäm go, ga Sbö tjlökwo roy lagaga Cristo äska li kong ga tjwlö ara anmoyö.

⁸ «¿Yonde?» lëmi Amplias kong. E mär Tjlapga Jesús go, ga woydër ara.

⁹ «¿Yonde?» lëmi Urbano kong. E parkë shäng Cristo kong bor tjok.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Estaquis kong bakoe.

¹⁰ «¿Yonde?» lëmi Apeles kong. Llëbo weno ba kong owa ara Cristo kjishko ëmdë ga beno shäng mär ba go jlökoyo.

«¿Yonde?» lëmi Aristóbulo pjeyoga kong.

11 «¿Yonde?» lëmi Herodión kong. E judío, botoya dik.

«¿Yonde?» lëmi Narciso pjeyoga kong. Epga mär Tjlapga Jesús go jlökoyo.

12 «¿Yonde?» lëmi Trifena, Trifosa kong. Walëga li parkë ara Tjlapga Jesús kong.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Pérsida kong. Walë li parkë ara Tjlapga Jesús kong.

13 «¿Yonde?» lëmi Rufo kong. E tjwłõ ara Cristo tjłõkwo kjragaga kong. «¿Yonde?» lëmi ba mekë kong bakoe. E bor mekë wleni.

14 «¿Yonde?» lëmi Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas kong. «¿Yonde?» lëmi bi pjeyoga lõng ba tjok li kong bakoe.

15 «¿Yonde?» lëmi Filólogo, Julia, Nereo kong. «¿Yonde?» lëmi Nereo dor Olimpo kong. «¿Yonde?» lëmi Sbõ nopga lõng ba tjok li kong bakoe.

16 Pjây ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjlúe.

«¿Pjây yonde?» le Cristo tjłõkwo kjragaga lõng kës lirë bomi kong.

17 Pjeyoga, rokër bomi kong ga pjây sjëke. No kjone kjone to lõng llëbo shäryë, pjây shdär ber dboy dboy wlo, pjây mär Cristo go ame wlo. Ba kong ga tjłõkwo kjroromi li owa le. Pjây tön ba tjok llëme. 18 Epga parkë lõng Tjlapga Cristo kong llëm, parkë lõng ba kong lok om go erä. Nopga kjok miydë llëm wleniyo jyäpgwe ba tjłõkwo wolëso li go. 19 Pjây Cristo kolë pjłú li roy kura nopga uunkongdë. Tja wopjlú e kjšhko. Gueniyo woydër ga llëbo pjłú li miydëmi pjir, llëbo owa shäryëmi ame wlo.

²⁰ Shji ie Sbörë ber löng wlêpe. Ga wop ä ga Ä zāya, ga ie ber shäng bomi wloshko.

Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte ara.

²¹ «¿Pjây yonde?» le Timoteorë bomi kong. E parkë shäng bor tjok. «¿Pjây yonde?» le Lucio, Jasón, Sosípaterdë bomi kong bakoe. Tjawa epenga döe.

²² Kjibokwo ëre taga tja Terciorë bor orkwo go.* Pjây löng mär Tjlapga Jesús go li, «¿Pjây yonde?» lër bomi kong.

²³⁻²⁴ «¿Pjây yonde?» le Gayorë bomi kong. Tja wlokrara wopjlú ba ushko, Cristo tjlökwö kjragaga löng na kës li tjok.

«¿Pjây yonde?» le Erastorë bomi kong. E parkë dbur jnega kjok ëreshko.

«¿Pjây yonde?» le Cuartorë bomi kong bakoe.†

²⁵ Sbö, e poshrëkko. Pjây ie ber löng wokjang, Jesucristo roy pjlú loror bomi kong li go. Tek dënashko ga tjlökwö ëre miydaraba llëm, jnena Sbörë tjeng kjishko. ²⁶ Gueniyo eerishko ga miydëy pjire. Sbö sök ïyado. Ga tjlökwö ëre lara ba tjlökwö lagaga kong, ga ichara ba të, roy shdöya wlo, kuya tjëyoga uunkongdë wlo, tjlökwö li kjre lok wlo, Sbö kole lok wlo. ²⁷ Sbö kjok miydë ara, ëye äär baïya dik llëme. Ga Jesucristo kjishko ga e iëy ber kësbang, tjwlo ara ïyado. Ber eni.

* **16:22** Tjlökwö lara Pablorë Tercio kong. E irgo ga tara Terciorë kjibokwo go ba kong. † **16:23-24** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyâ shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «... le Cuartorë bomi kong bakoe. Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte ara.»

Sbö Tjłõ^{kwo}
New Testament and Shorter Old Testament in Teribe
(PM:tfr:Teribe)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Teribe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Teribe [tfr], Panama

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Teribe

© 2008, 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.
All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

539cf8e3-01bf-5f34-8833-610f18367f8c